

Teksti: Mari Saarelainen, Viestitär Ky
Kuvat: valmistajilta

Takka antaa kotiin tunnelmaa, mutta se on myös merkittävä lämmöntuoja.

Useimmissa pientaloissa Suomessa on jonkinlainen tulisija. Nykyisin suositaan takkauneja, jotka ovat hyviä lämmöntuottajia. Suuret lasiluukut antavat esteettömän näkymän tulen katseluun.

Sähkölämmitystä käyttävät hankkivat tulisijan sekä säästämään lämmityskustannuksissa että turvaamaan lämmön sähkökatkosten aikana. Myös öljyn hinnan nousu on lisännyt varaavien tulisijojen suosiota. Energian hinnat vaihtelevat, mutta eri lämmitysmuotojen yhdistelmä tasaa kuluja.

Pintaa moneen makuun

Takka on kiinteä osa sisustusta ja usein myös varsin arvokas. Takkaa valittaessa tulee pohtia sisustustrendien lisäksi omia mieltymyksiä sekä talon arkkitehtuuria. Valinnan varaa on modernista perinteiseen ja tupamallista aina salin koristeeksi.

Vuolukivi on arvostettu materiaali hyvän lämmönvarauskykynsä ansiosta. Kaakelipinnan etuna on sen helppo puhtaanapito sekä monipuoliset väri vaihtoehdot. Yksilöllisen takan voi teettää ammattitaitoisella takkamuurarilla. Tiilestä muurattua takkaa voidaan haluttaessa rapata tai päällystää esimerkiksi kaakelilla.

Kivian Belinda on vuolukivitakka, joka on osittain kaakeliverhoiltu. Hinta: n. 5 470,- sisältää asennuksen. Korkeus: 1 530 mm. Paino: 1 150 kg. Lämmitysala: noin 70 m².

Lämpöä ja tunne

Varaavien takkojen toiminta perustuu sekä materiaalin lämmönjohtavuuteen että ilmankiertoon. Uusia varaavia tulisijamateriaaleja kehitellään jatkuvasti. Ilmankierto takan rakenteessa vaikuttaa lämmön jakautumiseen ja sitä kautta tasaiseen lämmön luovutukseen.

Useisiin malleihin on saatavana kesäpelti, joka estää savukaasujen kierron tulisijan poskikanaviin. Näin takka ei lämmityskauden ulkopuolella varaa lämpöä. Hyvän takan pinnan ei tulisi kuumeta polttavaksi. Metallitakkoja saa kiviverhoiltuna, joka tasaa lämmönluovutusta.

Itse rakennettu

Monet takkavalmistajat toimittavat takat valmiiksi asennettuna.

Tämä on kuluttajalle turvallinen ja vaivaton hankintatapa. Markkinoilla on myös tavaratoimituksena tulevia takkoja, jotka kuluttaja itse muuraa tai muurauttaa. Takan muuraukseen kannattaa käyttää asiansa osaavaa ammattilaista. Varsinkin varaavien takkojen ilmankierron suunnittelu on vaativa taito.

Erilaiset takkasydämet ovat vaihtoehto muuratulle takalle. Takan sisäosa tulee valmiina, jonka ympärille voi rakentaa haluamansa takan. Takkasydän on hyvä vaihtoehto kotimuurarille.

Kevyttä tai massiivista

Varaavat tulisijat ovat suurehkoja ja painavia. Varaavaa takkaa valittaessa koko on tärkeä: mitä isompi lämmitettävä tila on sitä

suurempi takka tarvitaan ja mitä enemmän massaa on sitä kauemmin lämpeneminen kestää.

Vapaa-ajanasuntoissa ja muissa tiloissa, joiden halutaan lämpiävän nopeasti, voi kevyt takka olla parempi ratkaisu. Kevyet tulisijat luovuttavat lämpöenergian nopeasti ja suurella teholla.

Tyypillisiä kevyitä takkoja ovat metallitakat. Ne soveltuvat alustoille, jotka eivät rakenteensa puolesta kestä suurta painoa. Sellaisia tiloja voivat olla esimerkiksi yläkerrat.

Koska metallikuori ei varaa lämpöä, poltetaan puita pitkään ja mahdollisimman hitaasti. Palamisen nopeutta voidaan säätää palamisilmansaannilla.

Tasaisen, miellyttävän ja energiataloudellisen lämmityksen saaminen edellyttää varsinaisen

lämmitysjärjestelmän reagoimista tulisijan tuottamaan energiaan. Parhaiten yhteiskäyttö soveltuu suoraan sähkölämmitykseen, jossa on käytössä huonekohtaiset termostaatit. Termostaatti vähentää sähkön käytön osuutta nopeasti. Vesikiertoinen patterilämmitys säätyy hieman hitaammin.

Ympäristöystävällistä energiaa

Kotimaisen puun käyttö lämmitykseen on ympäristöystävällistä ja kansantaloudellisesti järkevää. Polttopuu on usein metsäteollisuudelle kelpaamatonta puuta. Puun polttaminen vapauttaa saman määrän hiilidioksidia kuin sen metsässä mätäneminen.

Puu tulee polttaa mahdollisimman kuivana, jotta energia ei tuhlaannu puun kuivaukseen. Yksi pino-kuutiometri kuivaa puuta sisältää puulajista riippuen 1 200 – 1 700 kWh lämmitysenergiaa. Koivu on lämpöarvoltaan kotimaisista puista paras. Kosteusprosentti on tuoreessa puussa 50 %, ylivuotissa puussa noin 25 % ja lisäksi pari päivää huoneen lämmössä olleessa puussa vain 15 %.

Omaa metsää omistavalle on puulämmityksestä selkeää säästöä. Mikäli lämmityspuu pitää ostaa, kannattaa harkita pellettitakkaa. Pellettejä voi polttaa niitä varten

Tiilerin suoratakka Lassi.
Materiaali: tiili, verhoilutiili
Kaamos vaalea antiikki, hyllyt/kuviot: Liekkivaalea.
Hinta: 1 980,- ei sisällä asennusta. Korkeus: 1 900 mm. Paino: 2 000 kg
Lämmitysala: 50 – 70 m².

valmistetuissa tulisijoissa tai tavallisiin takkoihin lisättävällä pellettiarinalla.

Useisiin takkamalleihin on saatavana myös sähkövastukset. Näin takkaa voidaan käyttää myös jatkuvana lämmönlähteenä. Takkaa voidaan lämmittää pääsääntöisesti yösaikalla ja lisälämmitystä tarvittaessa pakaspäivinä puulla.

Lämmitysteho

Takkaa valitessaan ostaja huomaa kirjaavuuden takkavalmistajien ilmoittamissa lämmitystehoissa. Maksimiteton sijasta varaavissa tulisijoissa tärkeämpi tieto on pitemmän ajan keskiarvoinen teho.

Nykyisin useat valmistajat ilmoittavatkin kilowatteina tulisijan luovuttaman lämmitystehon keskiarvon 12 ensimmäisen tunnin aikana lämmityksen aloittamisesta.

Lämmitysteho voidaan ilmoittaa myös neliönä tai kuutiolina. Silloin tarkoitetaan tilaa, jonne lämpö pääsee vapaasti virtaamaan ei koko asunnon pinta-alaa. On myös huomioitava, että yleensä mittauksessa käytetään keskimääräistä lämmityskauden ulkolämpötilaa, joka on suurimmassa osassa Suomea enintään viisi pakkasastetta.

Lämmityksessä tulee noudattaa takan valmistajan ohjeita. Ohjeita noudattamalla päästään energiantuotossa parhaimpiin tuloksiin, mutta vältetään myös takan liiallinen rasitus lämmönvaihteluille.

Immaa

Kerman Saven Eila on kermanvalkoisella kaakelilla verhoiltu kaatakka.
Korkeus: 1600 mm Hinta: 4 250,-. Hintaan sisältyy asennus. Paino: 1 100 kg.
Lämmitysala: 60 m².

Nunnanlahden Uunin vuolukivestä valmistettu Functio Villa. Hinta: noin 3 500,- sisältää asennuksen. Korkeus: 1 471 mm. Paino: 695 kg + jalusta 45 kg. Lämmitysala: 60 – 100 m².

